

Република Србија
ВИШИ СУД У УЖИЦУ

Уж. 5/25

19.06.2025. године

У ж и ц е

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У УЖИЦУ, у већу састављеном од судија Јелене Чуповић, председника већа, Тамаре Јованетић и Зорана Милинковића, чланова већа, са записничарем Велинком Старчевић, одлучујући о жалби подносиоца проглашене изборне листе „Уједињени за Косјерић“, Тијане Марић ЈМБГ из Косјерића, улица , против решења Изборне комисије општине Косјерић број 013-133/2025 од 13.06.2025. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 19.06.2025. године у 09:10 часова, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба **СЕ УСВАЈА**, **ПОНИШТАВА** решење Изборне комисије општине Косјерић број 013-133/2025 од 13.06.2025. године и **РЕШАВА**:

УСВАЈА СЕ приговор на гласање на бирачком месту, подносиоца проглашене изборне листе „Уједињени за Косјерић“, Тијане Марић из Косјерића и **ПОНИШТАВА** гласање на бирачком месту број 25, Просторије КЈП „Елан“-ходник и канцеларија на територији општине Косјерић, за избор за одборнике Скупштине општине Косјерић одржаним 08.06.2025. године.

О б р а з л о ж е њ е

Ожалбеним решењем Изборне комисије општине Косјерић број 013-133/2025 од 13.06.2025. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије истог дана у 18:02:53 часова, одбијен је приговор на гласање на бирачком месту број 25, Просторије КЈП „Елан“-ходник и канцеларија на територији општине Косјерић, који је поднела Тијана Марић, из Косјерића, подносилац проглашене изборне листе „Уједињени за Косјерић“, као неоснован, и одлучено да се ово решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења, жалбу је овом суду дана 16.06.2025. године преко Изборне комисије општине Косјерић, у 11:10 часова, и идентичне садржине непосредно у суду у 12:42 часа, поднео подносилац проглашене изборне листе „Уједињени за Косјерић“, Тијана Марић из Косјерића, која је према ожалбеном решењу овлашћено лице за вршење свих радњи у изборном поступку избора за

одборнике Скупштине општине Косјерић, одржаних 08.06.2025. године, због тога што није уопште примењен или није правилно примењен закон, други пропис и општи акт, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде правила општег управног поступка. У жалби се наводи да је на означеним изборима на бирачком месту број 25, Просторије КЈП „Елан“ гласао бирач Зденка Јосиповић, која на том бирачком месту није уписана у извод из бирачког списка, у који се потписала читко и јасно под редним бројем 227. уместо Мелентијевић (Петронија) Јасмине, што је утврђено дана 10.06.2025. године, при увиду у бирачки материјал за исто бирачко место, у складу са чланом 51. Закона о локалним изборима, од стране члана ОИК Светозара Суртов, којом приликом је на његов захтев сачињена Службена белешка од стране Иване Ђокић запослене у општинској управи, а у достављеној изјави бирач Зденка Јосиповић потврдила да је на том бирачком месту грешком гласала, иако је уписана у извод из бирачког списка на бирачком месту број 23, Дом села Косјерић-задружни дом. Због те неправилности током спровођења гласања на бирачком месту број 25, поднети приговор од 11.06.2025. године Изборна комисија општине Косјерић оценила је као неоснован ожалбеним решењем, налазећи да је члан ОИК Светозар Суртов незаконито вршио увид у изборни материјал и проверу да ли је гласао бирач Зденка Јосиповић и доводи у сумњу садржину саме сагласности и злоупотребу потписа бирача, због тога што писана изјава о сагласности тог бирача није оверена од стране надлежног јавног бележника, а таква овера законом није предвиђена. Указује да су неосновано дати разлози да бирач Зденка Јосиповић није поднела приговор на бирачком месту на коме је уписана у извод из бирачког списка, јер то није ни могла учинити када на свом бирачком месту није ни гласала, нити ту спречена да гласа и није јој ускраћено право на слободно и тајно гласање, већ је реч о дијаметрално супротној ситуацији да је бирачу омогућено да гласа на бирачком месту на коме није уписан у извод из бирачког списка. Такође, да је нејасна констатација да је бирач Зденка Јосиповић уписана у јединствени бирачки списак на територији општине Косјерић, без навођења бирачког места на којем је уписана у изводу из бирачког списка, јер се та чињеница могла брзо и лако утврдити, да Изборна комисија општине Косјерић није применила одредбу члана 56. Закона о локалним изборима и по службеној дужности поништила гласање на бирачком месту, обзиром на утврђену чињеницу да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка, коју потврђује изјава бирача Зденке Јосиповић. Сматра да је код овако тешке повреде изборног права апсолутно без значаја то што на Записник о раду бирачког одбора са конкретног бирачког места није било приговора а погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање неоснованом констатацијом да је потпис бирача Зденке Јосиповић нечитак и нејасан, што се у случају сумње у веростојност истог имало утврдити у испитном поступку вештачењем и саслушањем чланова бирачког одбора са предметног бирачког места и бирача Зденке Јосиповић, те су повређена правила поступка прописана Закона о општем управном поступку. Прилог жалбе су, и оверена, код Јавног бележника Ратка Јовановића из Косјерића под бројем УОП: 1188-2025 од 13.06.2025. године, изјава Зденке Јосиповић са ЈМБГ 0611966197802, којом потврђује да је дана 08.06.2025. године гласала на бирачком месту број 25 „Елан“ у Косјерићу и потписала се у бирачком списку на месту где су јој из бирачког одбора рекли да то учини и за исту извод из упита у јединствени бирачки списак по ком је њено бирачко место број 23, Дом села Косјерић-задружни дом Михаила Рогић број 9, Косјерић. Предложено је да суд усвоји жалбу, укине побијано решење и предмет врати Изборној комисији општине Косјерић на поновно одлучивање, или да усвоји жалбу, поништи ожалбено решење и мериторно одлучи по поднетом проговору, у складу са одредбама члана 87. Закона о локалним изборима.

Изборна комисија општине Косјерић је поступајући по налогу овог суда Уж. 5/25 од 16.06.2025. године, дана 17.06.2025.године, у 09:13 часова, доставила суду све списе предмета ове изборне ствари.

Одлучујући о жалби на основу одредбе члана 85. став 1. Закона о локалним изборима („Сл. гласник РС“ број 14/22 и 35/24) Виши суд у Ужицу је утврдио да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је оценом жалбених навода и списка предмета ове изборне ствари оценио да је жалба основана.

Из списка предмета произилази да је подносилац проглашене изборне листе Групе грађана „Уједињени за Косјерић“, Тијана Марић из Косјерића, дана 11.06.2025.године у 15:17 часова, Изборној комисији општине Косјерић, поднела приговор на гласање на бирачком месту број 25-Просторије КЈП „Елан“ ходник и канцеларија на територији општине Косјерић, којим је тражено поништавање гласања на том бирачком месту. То са разлога што је приликом увида у бирачки материјал за исто бирачко место, извршеном од стране члана ОИК Светозара Суртов, утврђено да је бирач Зденка Јосиповић са пребивалиштем у Косјерићу гласала на овом бирачком месту иако није уписана у изводу из бирачког списка, што је бирачки одбор тог бирачког места дозволио и она се потписала читко у изводу из бирачког списка на месту које је предвиђено за потпис бирача Јасмине Мелентијевић, а на захтев поменутог члана ОИК сачињена је Службена белешка од стране Иване Ђокић запослене у општинској управи, а сам бирач у сагласности којом овлашћује подносиоца захтева за увид навео да је гласала на бирачком месту број 25, као и да тај случај није непознат ОИК Косјерић, јер му се на дан избора обратио бирачки одбор са тог бирачког места са захтевом да се појасни да ли бирач Јасмина Мелентијевић може да гласа обзиром да је рубрика за њен потпис била попуњена.

Одлучујући о наведеном приговору, Изборна комисија општине Косјерић, након што је утврдила да је благовремен, дозвољен и поднет од овлашћеног лица за вршење свих изборних радњи у поступку избора за одборнике Скупштине општине Косјерић, одржаних 08.06.2025.године, на седници одржаној 13.06.2025. године, према записнику са исте већином гласова, донела ожалбено решење којим је наведени приговор одбијен као неоснован, позивајући се на одредбе члана 51. и 57. став 1.-3. Закона о локалним изборима и члан 105. Закона о избору народних посланика. Утврђено је чињенично стање: да је члан општинске изборне комисије Косјерић, Светозар Суртов извршио увид у бирачки материјал за бирачко место број 25, дана 10.06.2025. године, са почетком у 13,30 часова па до 16,55 часова, потом истог дана у 19,38 часова на писарницу Општинске управе Косјерић предао допуну захтева заведену под дел. бројем 013-131/2025, уз коју је доставио писмену сагласност бирача Зденке Јосиповић из Косјерића, без овереног потписа од стране надлежног јавног бележника; да је при наведеном увиду службено лице сачинило Службену белешку коју је доставила председнику Изборне комисије у којој је поред описа радњи које су извршене констатовано да је „уочено да је у изводу из бирачког списка под редним бројем 227. уместо Мелентијевић (Петронија) Јасмине потписана Јосиповић Зденка“, а да у истој нема навода који у приговору тврде о сведочењу председнице Изборне комисије; да бирач Мелентијевић (Петронија) Јасмина у законом предвиђеном року није поднела приговор на гласање на бирачком месту на којем је уписана у извод из бирачког списка, ако га је бирачки одбор неосновано спречио да гласа, или ако му је на бирачком месту повређено прво на слободно и тајно гласање; да бирач Зденка Јосиповић није у складу са Упутством о начину остваривања права бирача на

информацију о томе да ли је у изводу из бирачког списка евидентирано да је гласао поднела ниједан захтев, а уписана је у јединствени бирачки списак општине Косјерић; и да је у Записнику о раду бирачког одбора за предметно бирачко место број 25 у тачки 14. (да ли су чланови бирачког одбора имали примедби на поступак спровођења гласања на бирачком месту) заокружено „НЕ“, као и да у рубрици 15. (напомене бирачког одбора) нема евидентираних напомена и потписали су исти без примедби сви чланови бирачког одбора, именовани решењем Општинске Изборне комисије општине Косјерић. Образложено је да због тога што потпис бирача Зденке Јосиповић на приложеној сагласности није оверен код јавног бележника доведена у сумњу садржина саме сагласности и злоупотреба њеног потписа, да је наведени члан општинске изборне комисије вршио увид у изборни материјал и проверу да ли је гласала бирач Зденка Јосиповић, без претходне сагласности тог бирача чиме је поступио супротно одредбама члана 51. Закона о локалним изборима, а у изводу у јединствени бирачки списак за конкретно бирачко место наводни потпис Зденке Јосиповић нечитак и нејасан. На основу изнетог закључено је на предметном бирачком месту нема основа за закључак да је учињена неправилност која би била основ за усвајање приговора и поништавање гласања на бирачком месту и ту гласање спроведено у свему у складу са законом.

Законом о локалним изборима прописано је у члану 8. да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена (став 1.), да се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно примењују на одлучивање о приговору (став 2.), а одредбе закона којим се уређује управни спор, сходно се примењују на одлучивање о жалби на решење изборне комисије којим је одлучено о приговору и о жалби на одлуку Скупштине јединице локалне самоуправе (став 3.).

Гласање на бирачком месту на локалним изборима уређено је одредбама члана 85.-100. Закона о избору народних посланика („Сл. гласник РС“ број 14/22), и истим је прописано у члану 85. став 1. бирач гласа на бирачком месту на којем је уписан у извод из бирачког списка, а у члану 93. став 1. бирачки одбор уручује гласачки листић бирачу за којег је УВ-лампом утврдио да није гласао на другом бирачком месту, којем је утврдио идентитет увидом у његову листу карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ (нпр. путна исправа, војна легитимација и друга исправа у складу са упутством Републичке изборне комисије) и који је уписан у извод из бирачког списка.

Упутством за спровођење гласања на гласачком месту, донетим од Републичке изборне комисије („Сл. гласник РС“ број 113/21) ближе је уређено спровођење гласања на гласачком месту и да након провере да ли је гласач гласао на другом гласачком месту (члан 2. и 3.), друга неопходна радња одређена у члану 4. је утврђивање идентитета гласача тако што гласач прилази следећем члану бирачког одбора који утврђује идентитет гласача, саопштава му своје име и презиме, предаје му позив за гласање, уколико га поседује, и доказује свој идентитет на прописани начин, а затим следи одређена у члану 6. трећа радња утврђивања да ли је гласач уписан у извод из бирачког списка, тако што бирач прилази члану бирачког одбора који је задужен за руковање изводом из бирачког списка, који проналази бирача у изводу или списку накнадних промена у бирачком списку и заокружује редни број испред презимена бирача, а након тога се бирач потписује на одговарајућем месту у изводу, односно списку накнадних промена (тачка 1), а уколико бирач није уписан у извод из бирачког

списка нити у списак накнадних промена у бирачком списку упућује се да провери на којем је гласачком месту уписан у бирачки списка (тачка 6).

Одредбама члана 105. Закона о избору народних посланика прописана је садржина записника о раду бирачког одбора и у овом члану у ставу 2. да садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора, а у ставу 3. записник о раду бирачког одбора потписују чланови бирачког одбора, односно њихови заменици. Према одредби члана 48. Закона о локалним изборима ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора вршен увид у изборни материјал, у извештај о контроли записника о раду бирачког одбора уноси се чињенично стање утврђено увидом у изборни материјал (став 2.), и у извештају о контроли записника о раду бирачког одбора констатује се да ли постоје примедбе чланова бирачког одбора и посматрача рада бирачког одбора (став 3.).

Одредбом члана 51. Закона о локалним изборима, прописано је члан и заменик члана изборне комисије има право да у року од 48 часова од завршетка гласања изврши увид у изборни материјал са сваког бирачког места и да провери да ли је гласао бирач који му достави своју адресу, ЈМБГ и писмену сагласност за ту проверу. Одредбама члана 52. и 53. истог закона, прописан је поступак контроле записника о раду бирачког одбора по узорку, а у члану 54. истог закона прописане су правне последице контроле записника о раду бирачког одбора и у ставу 2. тог члана да ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора коју врше чланови и заменици чланова изборне комисије, као и приликом контроле записника о раду бирачког одбора по узорку констатовано да постоји неправилност која је разлог да се гласање на бирачком месту поништи по службеној дужности, изборна комисија доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту.

Упутством за остваривање права на увид у изборни материјал за изборе за народне посланике и председника Републике („Сл. гласник РС“ број 91/23) у члану 13. тачка 6 прописано је да о извршеном увиду у изборни материјал након гласања службено лице сачињава службену белешку коју доставља председнику локалне изборне комисије, односно секретару Комисије.

Пословником о раду Општинске изборне комисије општине Косјерић („Сл. лист општине Косјерић број 3/22) прописано је у члану 13. став 3. да у свом раду Комисија сходно примењује упутства и акте Републичке изборне комисије који се односе на избор народних посланика, у члану 20. став 3. и 4. поред осталог да се позив за седнице Комисије, материјал припремљен за тачке предложеног дневног реда и записник са претходне седнице, уколико је сачињен, доставља члановима и заменицима чланова Комисије, на ту ближе предвиђени начин.

Одредбом члана 56. став 1. Закона о локалним изборима прописано је изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице

које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; и 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Правно средство за заштиту изборног права прописано Законом о локалним изборима је приговор на гласање на бирачком месту прописан чланом 57. овог закона и у истом у ставу 1. подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања, у ставу 2. бирач може у року од 72 часа од затварања бирачког места поднети приговор на гласање на бирачком месту на којем је уписан у извод из бирачког списка ако га је бирачки одбор неосновано спречио да гласа или ако му је на бирачком месту повређено право на слободно и тајно гласање, и у ставу 3. о приговору на гласање на бирачком месту одлучује изборна комисија, која је дужна да у року од 72 часа од пријема приговора донесе решење по том приговору и објави на га на веб-презентацији.

По оцени суда основани су наводи жалбе да Изборна комисија општине Косјерић није потпуно утврдила чињенично стање ове изборне ствари. Ово са разлога што поред утврђених чињеница да је при увиду у изборни материјал за бирачко место број 25, извршеном дана 10.06.2025. године по усвојеном захтеву члана изборне комисије Светозара Суртов поднетом на основу члана 51. Закона о локалним изборима, у Службеној белешци, сачињеној на основу члана 13. тачка 6 Упутства за остваривање права на увиду у изборни материјал за изборе за народне посланике и председника Републике, потписаној од стране службеног лица Иване Ђокић, констатовано да је у изводу из бирачког списка под редним бројем 227. уместо Мелентијевић (Петронија) Јасмине потписана Јосиповић Зденка, изостало утврђење такође констатоване чињенице у истој Службеној белешци да провером у изводу из бирачког списка није уписана Јосиповић Зденка. Увидом суда у извод из јединственог бирачког списка за одборнике Скупштине општине Косјерић 08.06.2025. године, за бирачко место број 25, Просторије КЈП „Елан“-ходник и канцеларија, Николе Тесле број 1, потврђене су изнете релевантне чињенице у овој изборној ствари да у том бирачком списку није уписан бирач Зденка Јосиповић чије лично име је читко написано латиничним писмом под заокруженим редним бројем 227. под којим је евидентиран бирач Мелентијевић (Петронија) Јасмина.

Утврђене чињенице у конкретном случају да је лице које није уписано у извод из бирачког списка за предметно бирачко место евидентирано да је гласало под редним бројем 227. бирача из тог списка, имајући у виду напред цитиране одредбе члана 85. став 1. и 93. став 1. Закона о избору народних посланика и члана 2., 3. 4. и 6. тачка 1 и 6 Упутства за спровођење гласања на гласачком месту, по оцени суда несумњиво образују Законом о локалним изборима у члану 56. став 1. тачка 2, прописани разлог да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка. Због тога је изборна комисија била дужна да, поступајући по предметном приговору на гласање код изнете утврђене неправилности током спровођења гласања, по службеној дужности донесе решење којим се поништава гласање на конкретном бирачком месту, сагласно одредби члана 56. Закона о локалним изборима, на коју се стога основано у жалби указује.

Изнети став суда изражен је и судској пракси, у вези са неправилностима током спровођења гласања на бирачком месту из исте групе законом прописаних разлога за поништавање гласања по службеној дужности, па и када у потписаном записнику о раду бирачког одбора није било примедби, и то пресудама Управног суда Одељења у Нишу II-10 Уж. 557/22 од 21.04.2022. године и II-7 Уж. 561/22 од 18.05.2022. године, и Управног суда Одељења у Новом Саду III-7 Уж. 127/20 од 28.06.2020. године. Уз то оцена је суда да је код јавно доступних решења локалних, општинских и Републичке изборне комисија о поништавању гласања на бирачком месту по службеној дужности то доносилац ожалбеног решења морао имати у виду сагласно члану 5. тачка 3 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 18/16, 95/18 и 2/23) којим је прописано да када се поступа у управној ствари, орган води рачуна и о ранијим одлукама донетим у истим или сличним управним стварима.

Управо кроз институт приговора законом је обезбеђена заштита изборног права на локалним изборима за неправилности током спровођења гласања на бирачком месту, када гласање није спроведено према изводу из јединственог бирачког списка који издаје Министарство државне управе и локалне самоуправе. Могућност тражене приговором и жалбом заштите истог права није искључена ниједном одредбом закона у случају када је, као у конкретном, неправилност утврђена у поступку по члану 51. Закона о локалним избора, и записник о раду бирачког одбора са предметног бирачког места без примедби потписан а такав и записник о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања, па те чињенице не могу бити од одлучујућег значаја нити се априори може узети да неправилности није било услед изостанка примедби у записнику о раду бирачког одбора, а ценећи уз то и утврђену од суда чињеницу да при сачивању Извештаја о контроли тог записника није ни вршен увид у изборни материјал-извод из бирачког списка за ово бирачко место који је адекватан доказ предметне неправилности у спровођењу гласања.

Основано се жалбом указује и на неправилност закључка изнетог у ожалбеном решењу да је члан ОИК Светозар Суртов незаконито вршио увид у изборни материјал и проверу да ли је гласао бирач Зденка Јосиповић, због тога што њена писана сагласност није оверена од јавног бележника, те доводи у сумњу садржина те сагласности и злоупотреба њеног потписа. Ово из разлога што је Законом о општем управном поступку прописано у члану 50. тачка 2. да орган може дозволити да поједине радње у поступку предузме у име странке лице које није приложило пуномоћје, под условом да пуномоћје приложи у року који орган одреди, што је управо у предметном случају Изборна комисија као орган дозволила да члан изборне комисије изврши увид, у смислу члана 51. Закона о локалним изборима, у изборни материјал и извод из бирачког списка без писмене сагласности бирача а потом је писмена сагласност означена као овлашћење тј. пуномоћје истог дана (10.06.2025. године) органу приложено. Поред тога према одредби члана 49. тачка 2 истог закона пуномоћје се даје у писаном облику или усмено на записник, а ако посумња у истинитост пуномоћја, орган налаже странци да поднесе оверено пуномоћје, што није утврђено да је тражено, а одредбом члана 51. Закона о локалним изборима није прописано да писмена сагласност бирача треба да буде оверена код јавног бележника.

Цењени су и преостали жалбени наводи али исти нису од утицаја за одлуку суда у овој правној ствари.

Обзиром да су у конкретној изборној ствари утврђене релевантне чињенице о постојању законом прописаног разлога повреде изборне процедуре услед учињене неправилности приликом гласања у томе да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у изводу из бирачког списка, то сходно императивној одредби члана 56. став 1. тачка 2 Закона о локалним изборима за последицу има поништавање гласања на предметном изборном месту по службеној дужности. Код таквог стања ствари суд је одлучио на основу члана 87. став 2. Закона о локалним изборима сходном применом одредби члана 40. став 1. и 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 111/09), као у изреци пресуде, како је у жалби предложено, мериторно јер природа ствари то дозвољава а утврђено чињенично стање пружа за то поуздан основ.

РЕШЕНО У ВИШЕМ СУДУ У УЖИЦУ

Дана 19.06.2025. године у 09:10, часова, Уж. 5/25

Записничар
Велинка Старчевић, с.р.

Председник већа – судија
Јелена Чуповић с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Брагана Гавриловић Бошњаковић